

شناسه	مقررات - دستور جلسه شماره (۲)	تاریخ	۱۴۰۱/۰۶/۲۱
عنوان	پیشنهاد بازنگری در دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل		
مرجع طرح	شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، صنفی و حرفه‌ای و شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مازندران		
شرح دستور	<p>بند (ه) از ماده ۲۹ شرایط عمومی پیمان، تعدیل نرخ پیمان را به شرایط اختصاصی واگذار کرده است؛ این به آن معناست که پیش‌بینی این شرط به توافق و اراده طرفین قرارداد واگذار شده است و خاستگاه تعدیل در قراردادهای پیمانکاری توافق و خواست و اراده مشترک طرفین (تعدیل قراردادی) است. به عبارت دیگر، همان اراده‌هایی که می‌توانند قراردادی را منعقد کنند، می‌توانند در همان زمان انعقاد قرارداد با پیش‌بینی تغییرات احتمالی مثل نوسانات در قیمت‌ها که عمدتاً به صورت کاهش ارزش پول یا تورم، نوسان‌های بازار ارز، خود را نشان می‌دهد، شروط مورد نظر خود از جمله شرط تعدیل را ضمن قرارداد تنظیم کنند تا در صورت چنین مشکلاتی هم تعادل اقتصادی در قرارداد و هم وضعیت زیان‌دیده تأمین گردد؛ لیکن اگر در برخی از قراردادها در بند (ه) ماده ۲۹ شرایط خصوصی پیمان، تعدیل یا مابه‌التفاوت تعلق نگرفته باشد، این قراردادها با وجود شرایط دیگری مشمول دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل ابلای سازمان برنامه و بودجه می‌شوند. در این خصوص سازمان برنامه و بودجه با حسن نیت و برای حمایت از پیمانکاران و تشکل‌های مهندسی و همچنین تسریع در تکمیل طرح‌های عمرانی، بخشنامه شماره ۹۹/۵۶۶۵۳۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۳ را با موضوع نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل، ابلاغ نمود که این آخرین دستورالعمل در این خصوص بود. در این خصوص مشکلات زیر وجود داشت:</p> <ul style="list-style-type: none"> • از سال ۹۹ تاکنون بخشنامه جدیدی جهت پیمان‌های فاقد تعدیل به منظور جبران آثار ناشی از افزایش نرخ ارز صادر نشده است 		

۱ بند (ه) ماده ۲۹ شرایط عمومی پیمان: تعدیل نرخ پیمان طبق شرایط پیش‌بینی شده در شرایط خصوصی است.

۲ در این ارتباط شرایط مشمول به شرح ذیل است:

۱. موضوع پیمان، طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری از طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری باشد.

۲. دستگاه‌های موضوع ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه و همچنین سایر اشخاص حقوقی که تمام یا قسمتی از اعتبارات آن‌ها از محل وجوه عمومی (ماده ۱۳ قانون محاسبات عمومی کشور) تأمین می‌گردد؛ در مصرف اعتبارات مذکور ملزم به رعایت این دستورالعمل می‌باشند. کلیه اشخاص حقوقی که جزء کارفرمایان مشمول این بند نمی‌باشند، در صورت ابلاغ مقام دارای اختیار، امکان استفاده از ضوابط این دستورالعمل را دارند.

۳. مبلغ پیمان، ریالی و یا ریالی - ارزی باشد. در صورتی که پیمان ریالی - ارزی باشد، صرفاً بخش ریالی پیمان مشمول استفاده از این دستورالعمل قرار دارد.

۴. پیمان فاقد هر گونه تعدیل نرخ و یا مابه‌التفاوت به جز مواد (۵، ۷، ۱۰) دستورالعمل باشد.

۵. آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ تا ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ باشد.

همچنین طبق مواد ۱ و ۲ دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل، قراردادهای ذیل مشمول این دستورالعمل هستند: ۱. قراردادهای تأمین کالا و پیمانکاری (نظیر P، C، PC، DB، EPC، EP، تعمیر و نگهداری و بهره‌برداری) مرتبط با پروژه‌های حوزه نظام فنی و اجرایی کشور که منظور از پیمانکار در این دستورالعمل، پیمانکاران، تولیدکنندگان، سازندگان یا تأمین‌کنندگان مصالح و تجهیزات می‌باشد.

۲. قراردادهای خرید تجهیزات و یا مصالح (فاقد هر گونه عملیات نصب و اجرا) که برای پروژه‌های حوزه نظام فنی و اجرایی کشور منعقد شده‌اند؛ در صورتی که مدت آن (مدت اولیه و تمدیدهای مجاز) کمتر از ۳ ماه باشد، مشمول این دستورالعمل نمی‌شوند.

۳. قراردادهای مشاوره‌ای (از جمله قراردادهای پژوهشی) که تجهیزات موضوع قرارداد تحویل کارفرما می‌گردد، بخش تأمین تجهیزات مشمول ضوابط این دستورالعمل خواهد بود.

و در نتیجه دستورالعمل شماره ۹۹/۵۶۶۵۳۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۳ برای پیمان های سال ۱۴۰۰، تمدید و بروزرسانی نشده است.

- علیرغم اینکه قراردادهای مهندسان مشاور در قالب قراردادهای مطالعاتی و با مشارکت در پیمان های EP و EPC همچنین قراردادهای سازندگان تجهیزات زمان بر فاقد عملیات اجرایی به نحوه فراگیری بدون تعدیل و ریالی تعریف شده اند و با جهش چشمگیر هزینه های دستمزدی و بالاسری مواجه هستند، مشمول این دستورالعمل نیستند و ادامه فعالیت برای اینگونه شرکتها ناممکن شده است.

بنابراین رفع این مشکلات در دستور کار دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی قرار گرفت.

گردش کار

- پیشنهاد تمدید بخشنامه شماره ۹۹/۵۶۶۵۳۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۳ تحت عنوان دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل در جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت و گو مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۸ با حضور ذینفعان بخش خصوصی و نمایندگان سازمان برنامه و بودجه بررسی شد و اینگونه جمع بندی گردید که سازمان برنامه و بودجه اجرای دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل را تمدید نماید و همچنین در این دستورالعمل قراردادهای مهندسان مشاور در قالب قراردادهای مطالعاتی و با مشارکت در پیمان های EP و EPC و قراردادهای سازندگان تجهیزات زمان بر فاقد عملیات اجرایی را پیش بینی نماید.

- نامه شماره ۱۰/۱/۴۴۵۰/ص مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۵ دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی به سازمان برنامه و بودجه جهت اجرای مصوبه کارگروه تخصصی ارسال شد.

- نامه شماره ۲۶۶۴۴۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۳۱ سازمان برنامه و بودجه در ارتباط با جلسه کارگروه دریافت گردید.

۲- در رابطه با درخواست جامعه مهندسان مشاور در مورد تسری دستورالعمل ارز به قراردادهای مهندسان مشاور، اعلام شد که تهیه دستورالعمل نحوه ترمیم حق الزحمه قراردادهای مشاوره فاقد تعدیل، در دستور کار سازمان قرار دارد.

- پس از جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت و گو و مکاتبه دبیرخانه شورا، سازمان برنامه و بودجه بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۲۶۸۳۰۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۱ را جهت تمدید نوبت دوم و سوم دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل ابلاغ نمود و همچنین قراردادهای مهندسی در قالب مشارکت پیمان های EP و EPC را مشمول این بخشنامه اعلام کرد.

- طی نامه شماره ۱۸۴۰-۰۱/۱۶۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۵ جامعه مهندسان مشاور ایران به سازمان برنامه و بودجه اعلام گردید که کماکان بخشنامه جدید دارای ایراداتی است و شمولیت قراردادهای مهندسان مشاور در قالب قراردادهای مطالعاتی و قراردادهای سازندگان تجهیزات زمان بر فاقد عملیات اجرایی در این بخشنامه پیش بینی نشده است.

نمایندگان بخش خصوصی:

آل رسول، دبیر شورای هماهنگی تشکل های مهندسی کشور: قبلاً کمیته نظام فنی و اجرایی وجود داشت که به نظر می‌رسد با فعال کردن مجدد آن بتوان بخشی از کاستی‌هایی که به چشم می‌آید را مرتفع نمود. جبران خسارت نرخ ارز در نوبت سوم برای دوره ۹۷/۰۴/۳۱ تا ۹۹/۳/۳۱ که برای کارکرد ۹۹/۱/۱ الی ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ پیش بینی شده بود، البته خبرهایی مبنی بر این موضوع وجود دارد که دفتر نظام فنی و اجرایی زحمت کشیدند و برای نوبت چهارم هم مقدمات ابلاغ این بخشنامه را فراهم کرده اند. با توجه به اینکه آخرین کارکردهایی که مشمول این بخشنامه می‌شدند ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ بوده است، پیگیری‌های مستمری انجام می‌شود تا نرخ ارز که از ۹۹/۳/۳۱ به امروز بیش از ۵۶ درصد و از ۱۴۰۰/۳/۳۱ بالای ۲۲ درصد افزایش داشته است با تمدید بخشنامه مشمول شود. ۲ مورد است که مورد پیگیری قرار گرفته است. اول اینکه در ۲ بخش پیمان‌های مطالعاتی مهندسان مشاور که فاقد تعدیل هستند و دوره زمانی کارکرد آن‌ها به اعداد مختلف می‌باشد و همینطور در EP و EPC مشمول این بخشنامه شوند. در واقع تفاوت در خصوص این پیمان‌های فاقد تعدیل قابل توجیه نمی‌باشد مخصوصاً با افزایش نرخ دستمزدها که بخش اساسی و اصلی هزینه‌های مهندسان مشاور را شامل می‌شود. همچنین به دلیل افزایش نرخ تسعیر ارز شمول این بخشنامه برای سازندگان تجهیزات زمان بر فاقد عملیات اجرایی نیز پیش‌بینی شود.

داملو، نماینده شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مازندران: دو مشکل اساسی در این بحث وجود دارد، اول اینکه دستگاه‌های اجرایی مثل وزارت نیرو، نفت و جهاد در کارهای اجرایی به خصوص در زمینه لوله گذاری برای اینکه به پیمان‌ها تعدیل ندهند، زمان پیمان را کاهش می‌دهند و از نظر شکلی در قرارداد مشکلات پیش می‌آید که پیشنهاد می‌شود سازمان برنامه به دستگاه‌های اجرایی دستور دهد که پیمان‌ها فاقد تعدیل نباشد. یعنی اگر پیمان‌ها بیشتر از یک الی ۲ ماه باشند باید دارای تعدیل شوند. با شرکت‌های گاز استانی، وزارت نیرو، شرکت آب و فاضلاب و وزارت نفت این مشکل وجود دارد. کارفرما به علت آماده نبودن محل کار، عملیات اجرایی، یخبندان، برف و سیل، کارفرما پروژه را تعطیل می‌کند و برای تولیدکننده مشکلاتی را به وجود می‌آورد برای مثال در رودخانه مرزی کشور، پروژه ۸ ماه طول کشید در صورتی که پیمان ۲ ماهه بود و از آنجایی که پیمان تعدیل نداشت، ۱۵ میلیارد خسارت تحمیل گشت و ضمانت نامه‌ها ضبط شد. بنابراین درخواست می‌شود، پیمان‌های کالایی دارای تعدیل شوند و همچنین بخشنامه مربوطه تمدید شود.

نمایندگان سازمان برنامه و بودجه:

شکیبایی، نماینده سازمان برنامه و بودجه: سازمان برنامه نمی‌تواند کارفرمایان را ملزم کند تا در پیمان‌ها شرط تعدیل را لحاظ نمایند و آن‌ها می‌توانند یکی از دو حالت را انتخاب کنند و اگر تعدیل را انتخاب کنند طبیعتاً مشمول بخشنامه ارز نمی‌شوند. **ابوالحسنی، نماینده سازمان برنامه و بودجه:** برای جبران بالاسری مهندسان مشاور که از افزایش نرخ ارز متاثر می‌شوند، بخشنامه‌ای تدوین شد برای سال‌های ۹۸ و ۹۹ ولی به مرحله ابلاغ نرسید ولی در بخشنامه‌ای که در حال تدوین است به واسطه تجربه قبلی، مهندسان مشاور به خاطر هزینه‌های بالاسری پیش‌بینی شده اند و امیدوار هستیم که به زودی ابلاغ شود.

جمع‌بندی
جلسه
کارشناسی

<p>با توجه به ابلاغ دستورالعمل سازمان برنامه و بودجه تحت عنوان نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل به شماره ۱۴۰۱/۲۶۸۳۰۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۱ پیشنهاد می‌شود:</p> <p>سازمان برنامه و بودجه طی مدت یک هفته دستورالعمل مذکور را به نحوی بازنگری نماید که قراردادهای مهندسان مشاور در قالب قراردادهای مطالعاتی و قراردادهای سازندگان تجهیزات زمان بر فاقد عملیات اجرایی مشمول این دستورالعمل قرار گیرند.</p>	<p>پیشنهاد دبیرخانه</p>
<p>- مستندات قانونی به ویژه بخشنامه سازمان برنامه و بودجه به شماره ۹۹/۵۶۶۵۳۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۳ تحت عنوان نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل</p> <p>- نامه شماره ۹۱۴۹- الف مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۸ شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی و حرفه‌ای کشور خطاب به شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی</p> <p>- نامه شماره ۱۰/۱/۴۴۵۰/ص مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۵ دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی به سازمان برنامه و بودجه</p> <p>- نامه شماره ۲۶۶۴۴۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۳۱ سازمان برنامه و بودجه به دبیرخانه شورا در ارتباط با صورتجلسه کارگروه کارشناسی شورای گفت و گو</p> <p>- بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۲۶۸۳۰۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۱ سازمان برنامه و بودجه</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>